

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра німецької філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ до перекладознавства

Освітня програма «Німецька мова і література»

Спеціальність 035 Філологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ - 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Вступ до перекладознавства
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Викладач (-і)	Ткачівський Василь Васильович
Контактний телефон викладача	(0342)596141
E-mail викладача	vasyl.tkachivskyi@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекційні, семінарські заняття
Обсяг дисципліни	90 годин (3 кредити ЄКТС)
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	вівторок 15.10
2. Анотація до курсу	
<p>Курс «Вступ до перекладознавства» передбачає засвоєння видів і типів перекладу, ознайомлення студентів із загальнотеоретичними й методологічними питаннями перекладу, засобами правильного (адекватного) перекладу різних мовних одиниць і явищ німецької мови українською і почасти української німецькою, лексико-граматичними, семантичними, а також стильовими аспектами перекладу. Студенти мають можливість розрізняти жанрово-стилістичні особливості (ознаки) різних типів тексту. Курс спрямовано також на розвиток здатності студентів самостійно набувати і удосконалювати знання та вміння шляхом пошуку, читання і аналізу текстів.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета вивчення дисципліни полягає в наданні студентам-філологам уявлення про основні закономірності перекладу, його найбільш доцільні принципи, методи та прийоми, сформувані у них знання, уміння й початкові навички різних видів перекладу, розвитку творчого мислення й достатнього рівня перекладацької компетенції. Курс передбачає виконання таких завдань:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сприяти усвідомленню різниці в підходах до перекладу в різні історичні періоди розвитку перекладознавства в європейських країнах; • сформувані первинні навички підходу до перекладу різних жанрових різновидів тексту; • ознайомити з історією перекладу й еволюцією принципу перекладу світських текстів; • ознайомити з сучасними теоріями правильного (адекватного) перекладу, розробленими західними і вітчизняними перекладознавцями; • навчити студентів користуватися двомовними, тлумачними, фразеологічними словниками й тезаурусами; • навчити студентів коментувати жанрові тексти мови ЗМІ (новини, аналітичні статті, репортаж тощо, на ТБ, радіо, та в пресі). <p>Завданням лекцій є ознайомлення студентів із загальнотеоретичними й методологічними питаннями перекладу, засобами правильного (адекватного) перекладу різних мовних одиниць і явищ німецької мови українською і почасти української німецькою, лексико-граматичними, семантичними, а також стильовими аспектами перекладу.</p> <p>Мета семінарських занять — поглибити розуміння студентами основних проблем дисципліни, перевірити рівень опанування студентами матеріалу лекцій та рекомендованої літератури, сформувані навички спостереження за мовним матеріалом, навчити робити самостійні висновки, сприяти вмінню студентів розпізнавати та пояснювати основні мовні явища на практичному матеріалі.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	

4.1 Загальні компетентності

- Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

4.2 Фахові компетентності

- Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди німецької мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.
- Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати німецьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та німецькою мовою.

4.3 Результати навчання

- Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
- Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.
- Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію німецької мови і літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
- Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та німецькою мовою.
- Використовувати німецьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.
- Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
Лекційні заняття			20		
Семінарські заняття			10		
Самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
IV	035 Філологія	1	Н		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Літера- тура	Завдання, год	Вага оцін ки	Термін виконання
Семестр 2					
Тема 1.	Лекційне	3,7,8,9,	Опрацювання	2	Лютий

Перекладознавство як лінгвістична галузь знань	заняття		лекційного матеріалу, 4 год		
Тема 2. Переклад в сучасному світі	Лекційне заняття	3,7,8,9,11, 13,14	Опрацювання лекційного матеріалу, 4 год	2	Лютий
Тема 3 Переклад: проблема дефініції та типологія	Лекційне заняття	3,7,9,13	Опрацювання лекційного матеріалу, 4 год	2	лютий
Тема 4 Проблема еквівалентності в перекладознавстві	Лекційне заняття	3,7,8,9, 13,14	Опрацювання лекційного матеріалу, 4 год	2	березень
Тема 5. Інформація як основа перекладу	Лекційне заняття	9,11,13,14	Опрацювання лекційного матеріалу, 4 год	2	Березень
Тема 6 Фонетичний та граматичний аспекти перекладу	Лекційне заняття	3, 9, 13, 14	Опрацювання лекційного матеріалу, 4 год	2	Березень
Тема № 7. Золоте та срібне правило перекладача.	Лекційне заняття	8, 11, 13	Підготовка рефератів,4 год. Аналіз оригіналу та перекладу тексту, 2 год.	2	Березень
Тема 8 Лексичний аспект перекладу	Лекційне заняття	3,7,8,9,11,13,14	Опрацювання лекційного матеріалу, 4 год	2	квітень
Тема 9 Прагматичний аспект перекладу	Лекційне заняття	9,11,13,14	Опрацювання лекційного матеріалу, 4 год	2	квітень
Тема 10 Проблема лакун і реалій у перекладознавстві	Лекційне заняття	3,7,8,9,11, 13,14	Опрацювання лекційного матеріалу, 4 год	2	квітень
<i>Семінарське заняття № 1.</i> Переклад у сучасному світі.	Семінарське заняття	2, 3, 4, 7, 12	Аналіз оригіналу та перекладу тексту, 2 год	4	квітень
<i>Семінарське заняття № 2.</i> Види перетворень при перекладі. Транскрипція як лексичний прийом перекладу.	Семінарське заняття	8, 10	Аналіз оригіналу та перекладу тексту, 2 год	4	квітень
<i>Семінарське заняття № 3</i> Проблема еквівалентності в перекладознавстві	Семінарське заняття	1,5,6,7, 12	Порівняльний аналіз запропонованих уривків тексту	4	квітень

			оригіналу і перекладу		
<i>Семінарське заняття №4</i> Моделі перекладу	Семінарське заняття	2,4,5, 9,11	Підготовка доповіді, 4 год.	4	травень
<i>Семінарське заняття № 5.</i> Робота над текстами. Переклад та аналіз	Семінарське заняття	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8	Підготовка доповіді, 4 год.	4	травень
<i>Письмова робота</i>				10	травень

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Допуск до іспиту становить максимум 50 балів, бал за складання іспиту (підсумковий контроль) становить максимум 50 балів.
Вимоги до письмової роботи	Передбачено одну письмову підсумкову роботу (максимум 10 балів) та дві поточних (максимум по 5 балів кожна).
Семінарські заняття	Оцінюється відвідуваність усіх занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість 30 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 1.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні допуску до іспиту (максимум 50 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин, при виконанні завдань для самостійної роботи, а також бали письмових робіт.

7. Політика курсу

Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, письмових робіт, самостійну роботу (модуль 1) та бали, отримані під час іспиту (модуль 2). Допуск до іспиту передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 50 балів, мінімум 25 балів). При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях, активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань, списування, результати відпрацювання з поважної причини пропущених занять.

Студент, який не набрав 25 балів, до іспиту за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск на складання іспиту за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань).

8. Рекомендована література

Базова

1. Зорівчак Р. Реалія і переклад (на матеріалі англомовних перекладів української прози) [Текст] : [монографія] / Р. П. Зорівчак. - Львів : Вид-во при Львів. держ. ун-ті, 1989. – 213 с.
2. Кияк Т. Теорія та практика перекладу (німецька мова) [Текст] : [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / Т. Р. Кияк, А. М. Науменко, О. Д. Огуй. - Вінниця : Нова кн., 2006. - 586 с.
3. Коваленко А. Я. Науково-технічний переклад: Навчальний посібник.– Тернопіль: Вид-во Карп'юка, 2001.– 284 с.
4. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу: Навч. посібник для студентів. — Київ: Юніверс, 2003. — 280 с.
5. Корунець І. Вступ до перекладознавства [Текст] : навч. посіб. / І. В. Корунець ; [рец.: О. М. Кінщак, А. В. Корольова, Л. В. Данилюк]. - Вінниця : Нова кн., 2008. - 510 с
6. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад).– Вінниця: Нова Книга, 2003.– 448с.
7. Мамрак А. Вступ до теорії перекладу [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. В. Мамрак. - К. : Центр учб. л-ри, 2009. - 303 с
8. Назаркевич Х. Основи перекладознавства [Текст] = Grundkurs Translatologie : навч. посіб. / Христина Назаркевич ; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. - Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2010.-297 с.
9. Некряч Т. Через терни до зірок: труднощі перекладу художніх творів [Текст] : навч. посіб. для студ. переклад. ф-тів вищ. навч. закл. / Т. Є. Некряч, Ю. П. Чала ; М-во освіти і науки України, Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Інститут філології, Київ. нац. лінгв. ун-т. - Вінниця : Нова кн., 2008. - 195 с.

Додаткова

1. Бурда О. В. Міфологеми та ідеологеми як специфічні й етно-соціально забарвлені терміносистеми / О.В.Бурда //Проблеми української термінології.– 2002.– №453. – С. 171–174.
2. Лановик З. Художній переклад як проблема компаративістики // Літературознавча компаративістика. — Тернопіль, 2002. — С. 256–271.
3. Лановик М. Перекладознавчі проблеми компаративістики крізь призму літературознавчих теорій // Літературознавча компаративістика. — Тернопіль, 2002. — С. 272–309.
4. Москаленко М. Тисячоліття: переклад у державі слова // Тисячоліття: Поетичний переклад України-Русі. — Київ: Дніпро, 1995. — С. 5-38.
5. Мушніна О.О. Об'єктний предикативний інфінітивний зворот як проблема перекладу (на матеріалі англійських науково-технічних та художніх текстів) // Філологічні студії. – Луцьк, 2004. - № 1 (25). – С. 61-67.
6. Мушніна О.О. Особливості відтворення артиклів у перекладі науково-технічної та художньої прози // Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика. Зб. наукових праць. – К.: Київський університет, 2005. – Вип. XI. – С. 49-53.
7. Прокопенко, А. В. Конфліктні стратегії політдіяча в аспекті стратегій перекладу (на основі американського політінтерв'ю) // Філологічні трактати. — 2012. — Т. 4, № 2. — С. 82-88.
8. Черноватий Л.М., Карабан В.І. Переклад англомовної громадсько-політичної літератури. Міжнародні конвенції у галузі прав людини.- Вінниця : Нова книга, 2006. – 272 с.

Методичне забезпечення

1. М.Р. Ткачівська. [Інтертекстуальність та цитати доби тоталітарного режиму в німецькомовних перекладах творів Ю. Андруховича](#)
2. М.Р. Ткачівська. [Цитати доби української незалежності в німецькомовних перекладах творів Ю. Андруховича](#). - Вісник Луганського національного університету.
3. М.Р. Ткачівська. Поетичні вкраплення та їх переклад (на прикладі української та німецької мов) Наукові записки Національного університету «Острозька академія» Серія «Філологічна». Випуск 54. С.300-303.
4. Ткачівська М. Вставні слова і мовне табу (про ще одну проблему ли-хослів'я) / М. Ткачівська // Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство). – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. – Вип. 126. – 606 с. – С. 266-270.

5. Ткачівська М. Мова гніву або вербальне опоганення / М. Ткачівська; гол. ред. Н. В. Іваницька // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологічна (мовознавство): збірник наукових праць. – Вінниця: ТОВ «Фірма «Планер», 2014. – Вип. 19. – 474 с. – С. 263-268.
6. Ткачівська М. Р. Мовні «заплати» або лихослів'я (перчений хліб перекладача) / М. Ткачівська // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Філологічні науки. – № 3 (286) лютий 2014. – 184 с. – С. 50-57.

Викладач Ткачівський Василь Васильович